

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Postilla super Osee, Iohel, Amos, Abidiam, Ionam,
Micheam, Abacuk, Sophoniam, Aggeum, Zachariam,
Malachiam, Thobiam, Baruch cum epistola Ieremie,
Iudith, Machbeorum I. II, libros Sapiente, ...**

Nicolaus <de Lyra>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Postilla super Abacuck

[urn:nbn:de:bsz:31-87081](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-87081)

**Incipit Abacuc propheta
Capitulum primum.**

Omnis quod uidit abacuc dicit
incipit apud abacuc propheta Et di-
ditur in duas partes supple in propheta
et tractatu qui incipit usque quo
supremo primo tangitur breui
magna huius prophete cu dicit dominus
a propheta de malo pene venturo
super regnum babilonie dicit enim
nau prophetauit contra assyrios
qui captiuauerunt regnum decem tribuum
quod regnum xvii Sic asse prophetauit
contra babilonios qui captiuauerunt
regnum duarum tribuum quod regnum xlv
et hoc extra ad consolatorem corpe
destructo pertinere ordinaru babilo-
nis regno due tribus sunt liba-
te decapituitate primo ezdrae primo
et nonficantur auctor ex nomine
cu dicitur Abacuc ex officio cu

dicit Et uidit in prophete de tem-
pe ista huius prophete dicit quod in pro-
logo et expositioe nri comue p aba-
nuc prophetauit de destructioe templi et
ciuitatis iherosolimitan per caldeos **¶** Usque
quo hic incipit tractatus et diuisio
in duas partes quia primo ponitur prophete
denunciatio **¶** Et cum dicitur **Et dicit**
et primo propheta amirans prophetam
nabuchodonosor regem cu apud eum
adolatra pessima et eius pultus dicit
hoc primo mouet dno questionem
Secundo audit eius reppositionem ad
ij primo in duas quia primo ponit
reppositionem nabuchodonosor prophetis **¶**
hinc prophetis abusto ubi her forti-
tudo primo in duas quia primo querit
propheta de reppositione nabuchod-
onosor **¶** Et contra ipsos alios a propheta
te **¶** Et contra primo dicit propheta non
solu imperona sua sed alios peca in
corpe ipsi sui dicit Usque dicit **¶**
bo in orae contra malicia nabuchod-
onosor templi et ciuitatis destruc-
torem et ipse in captiuitate deten-
torem **¶** Uoluerabor ad te cum pati-
ens a angustiam de oppressione ipsi
mei et non salubris quod multi car-
das nos exaudire **¶** Quia ostendisti
in iniquitate nabuchod **¶** et exortus
sui et laborem a angustiam ipsi
mei **¶** Uide prodam quia caldei sepe
portantur de iudea quecuq; preiosa
et iniusticia contra me licet om-
iudei iuste punirentur ex parte di-
Tamen nabuchod **¶** et eius qdnta

hoc exequantur iniqua voluntate
 iniusta Quae respicit contempto-
 res et caldeos tu nomine contemp-
 tores et respicit eos confortando
 ad pacem et gloriam tuam Et tunc
 conciliat iniqua a nabuchodonosor et
 eius cogitatio iustiorum se a iustis
 iudicium colente te Et facies hominis
 qui putes malis per mittendo quia
 iustos deuorat iniquos sicut est
 impius malis Et quasi repti-
 lia non hinc dicit a per hoc uidet
 quod non habet curam plus de hominibus
 quam de bestijs irrationalibus Quod dicit
 dicit a plus prima corpore iniquum
 et tunc deo debolus Et factum est
 iudicium peruersum in contradictione
 iustitiae potentior quia iustas punit
 hic propter hoc lacrimata est lex quod
 fit contradictio legis naturae
 propter hoc etiam refertur ad legem mo-
 saicam quam combusserunt caldei
 Et non peruenit usque ad finem scilicet
 debitum iudicium scilicet exercitio iustitiae
 sed magis eius contrarium quia im-
 pius Nabuchodonosor peruenit ad iustitiam
 iustitiam a iudice iustis iniquo erant
 multi iusti Quis ergo cum nabuchodonosor
 nulli tamen amicos contra idolatriam propter
 egredietur iudicium peruersum Quia
 enim per babiloniam ducti frequenter
 iniuste condemnabantur ad facili-
 tatem suam amissionem et aliqui ad
 mortem Hoc etiam aliter ex-

ponitur referendo ad deum propter
 iniquitatem propter predicta uidetur quod a-
 te egredietur iudicium peruersum
 et hoc ab hominibus per similitudinem
 iudiciorum tuorum considerat inescie-
 tius Inspice hic contra ad
 iniquitatem propter potentiam nabuchodonosor
 contra alias gentes cum dicitur Inspi-
 ce in gentibus a se a iudicibus in-
 ualida quia opus factum est a cito
 fiet quod nemo credet nulli enim
 uidebitur credibile quod regnum na-
 buchodonosor tantum dilatatur tantum
 paruo tempore gentem amarum
 et ualde crudelium et uolentem ad
 ambulandum et pugnam et sic
 ad regna multa sibi subiacendum
 horribilis ex aspectu terribilis ex actu
 ex se metipsum iudicium et omnes eius
 egredietur a ex actibus suis in-
 delibus merebitur finaliter ad iudicium
 in et iudicium propter ex parte diffi-
 scit sequenti temores paradisi quod
 eius in locis est in populo ad
 designandum uolentem quod per
 equitatem Omnes ad predam uen-
 ient ad rapiendum propter aliam
 facies conuenientis uentis a sicut
 uentus uentis cito consumit se-
 getes sic cada suo impetu sub-
 iacent sibi gentes pro subdit Et
 conuergit quod arena captiuitate
 et multitudinem captiuorum in iud-
 bilem et ipse de regibus triumphat
 hic et per quod de subiectis eius et

tyranni qui erant alijs formida-
biles et duri terribili eius erunt
marcia densissime quia faciebat
eos duri mentis eius ad ostentatione
sue virtutis. Quia super omnes munitos
videbit reputas se posse cu facili
tripe. No subdit et comportabit ag-
gerem. et tu mutabitur spūs qz
nabuchor post multas victorias in-
currit amenciam et interfeas hieat
estimans se bestiam. No subdidit
et pertransibit. s. ad dignitate regis
Daniel tibi dicit nabuchor
in tuu transit ate. **Hec est hic**
cōter describitur sibi dare p̄tatis
abusus quia victorias sibi concessas
dina virtute ad p̄menda peccata
multar gentiu no attribuebat deo
sed ydolo. No dicit Hec e fortitudo
eius s̄dm sua reputacione dei sui
a qz sibi p̄uenit adeo suo falso
Anquid non tu ap̄m̄pio a abet
no solus es deus tu qui es deus
meus. Verbu e p̄p̄he confitentis
vitate d̄mo natie iuxta falsitatē
ut oppōta iuxta se p̄ōta magis e-
lutescunt et non moiem. s. per
ptatem regis babilonis si salute
nos voluit. D̄ne in iudicū a meo
ritone tue iusticie posuisti cu a di-
posuisti cu et fortem a d̄ans a
fortitudine ut coripes multos pec-
tatores p̄ eu auidi s̄mit oculi tui
quia nulla in iudicia p̄ m̄te ce
Ne iudicis malū agubando

Ex quo concludit duas no respicit
super iniqua agentes. i. super cald-
os iniqua voluntate nos opp̄m̄tas
eoz malicia rep̄medo et t̄tas
Exponatur ut supra. Locū in hamo
in hamo subleuant. et loquitur hic
de rege babilonis sibi methasora p̄s-
tatois qui in hamo paucos p̄stos
capit et plures in sagena erethi
Sic rex babilonis in p̄ncipio paucos
sibi subiecit a p̄tca multos valde
super hoc letabit. i. super victorias
multas et magnas. Propt̄ca omnia
bit sagena sue. et ydolo suo qz
vocatur hic sagena sua et rethe-
sue quia victorias sibi concessas
adeo attribuebat ydolo suo ut pre-
dictū e. Quia iustitata e pars a
a sua p̄tas magnificata. Et tibus
electus eius a d̄m̄te in quibus
delectabatur sicut glutu malis et
potibus. Propter hoc ergo expandit
sagenam sua a p̄tate sua quam
estimabat sibi ydolo concessam
et semp̄ interfecit gentes non
cessat una gente sibi post alia
subiciendo. **Cap. n.**
Super custodiam hic
cōter p̄mit d̄m̄ r̄sio
ad questione sibi p̄ōta
p̄p̄ham et d̄m̄ iudias p̄t̄es qz
p̄mo p̄p̄ha d̄p̄ōm̄ se ad audicū
2o describit d̄m̄ responsū i
Et respondit. Circa p̄m̄u d̄c

super custodiam mea stabo nro lo-
 quitur de se ipso sub methasda custodis
 fortalicijs obposi. Talibus emi custo-
 dibus assignatur loca diuisa ad de-
 fendenda et vocantur custodie corp
 et quilibz e valde attentus super
 loca sua quia si esset negligens pui-
 tid pmo veniret super ipsum et hoc
 mo dicit qd ha se diligent attende
 ad precipiendu dñi responsu Et
 quid respondeam ad arguete me si
 male moui questione et iudicare
A Et respondit hic conter de p-
 bitur dñi responsio et a qua dñs
 pmo detinuit sui responsu descrip-
 tionem qd explicat ipam responsi-
 one a et quomo Circa pmi dicit
 Scribe visu a uisione tibi aspen-
 dani ad futura mondia et expla-
 na r lucide et intelligibiliter de
 scribe ut peccator qui per legit
 eu a finaliter possit intellige qz
 adhuc uisus ptonil. Quid refertur
 ad hoc qd producitur scribe uisu q-
 d ad scribenda uisio no detur
 obliuioni quia no implebit ita cito
 et apparebit in finem r finalit
 implebitur et sic apparebit per
 effectum et non mentie r uitas
 eius ostendet si moram fecerit
 tardando ultra suu desideriu ex-
 pecta alid a implecōne uisionis
 patienter quia ueniens ueniet
 scidm mea ordinaroz et nan

tardabit. Ultra ad nem licet ui-
 deatur f uel potius in firmis quoz
 persona assimis ppter implecōne
 de pñi. Erre qui incredulus e dñs
 dñs non est aia recta eius qz
 distorta e a certitudine ueritatē p-
 iustus aut in fide sua conueti-
 ta gre et io intelligit de fide fo-
 mata calcate. **A** Et quo hic con-
 sequenter describitur regni babilo-
 nome destructo et iuste p-
 sex uicia in illo regnauit. Et
 scdm hoc dñi in sex partibz
 patetur psequedo qd maiore
 intelligencia dictoz et dicitoz
 sciendu qd regni babilome ce-
 pit et multu potens tpe nabuch
 ador et durauit hec potencia
 tpe suo et filij sui et cepit de-
 biluati tpe neponis sui bathasir
 sub quo destructu fuit regni
 dan r qd ha ergo laquei de-
 rege babilome de tempe omnis
 istoz transiit ad loquedu de tpe
 alius quia qd una persona nro
 reputant. Sed promia parte
 loquit de tpe nabuch et dñi
 agitur intū ppter qd omni reg
 babilome fuit destructu est
 irruentia dñi quam fecit balthi-
 sar qui uasa consecrata dno rudiu
 vrbus hūanis applicauit et bi-
 bit mias et optimates eius et
 nyoda et contubine et infecto

fuit balthasar eade nocte Dam
 elis v. Et no dicit quo anno in uas
 panis potatu potante decepit quia
 per hoc aram dei inuit sic est vir
 superbus s; balthasar qui in contemp
 tu dei fecit dicta uasa in conuiuio
 apportari et non decorabitur unquam
 et plus signat a in honorabit p
 uatus regno et uita qui dilatauit
 quasi infernis qui e in paabilis
 aiaz sua a ambulone sua et ape
 q; anore a nulli partes pretradi
 litate et non adimpletur a non
 faciat opibus malis **¶** Et con
 gregabit hic ponitur sedim dicitur
 q; e uolentia qua rex babilonie
 subiecit pbi alia regna et hoc
 fuit maxie tpe nabuchod de quo
 dicit et congregabit ad se omes reges
 getos cas sibi uolenter subiacedo
 s; tunc non ameb; asti super ea pa
 bolam sument a omi derisio
 quasi dicit sic et partim fuit im
 pletu in nabuchod q; in manerit
 amicia et erectus fuit ab homib; q;
 Partim in balthasar sub quo de
 fecit regnu Et dicitur de rege ba
 bilonie derisio **¶** Ve ei qui non ut
 tulinat non sua q; uolentia **¶** Vpaz
 quo aggruat contra se densie luad
 luti quanto e depressus tanto pon
 dorosus et sic e in rapina quia
 no e abi ablato alio tantu sic
 e in simplici furto sed tu hoc fit

in uiria persone tuus bona uolent
 rapuit **¶** Et ppter hanc aggruacione
 dempsoluto comparatur Namq; no
 repente consurgit qui mordauit
 te q; dicit sic Quia mede et perse
 regem interfecit et p hunc capti
 uauit et bona rapuit Quia tu
 spoliasti gentes multas bona corp
 uolenter auferendo **¶** Poliamur
 te omes qui reliqui sunt de pph
 ate spolians quia conuenerunt se
 medis et persis contra balthasar
 ppter sanguinem homine a homi
 ate occidit et iniquitate ciuitate
 a ppter iniquitate qua commisti
 inter ca iudei et in ciuitate arthi
 quoz hincatod partim audisti et
 p hunc captiuasti **¶** Ve qui congre
 gat hic ponitur tunc dicit qd
 e auaricia tu dicit **¶** Ve qui congre
 gat auaricia **¶** Dicitur aut auarq;
 audus e; qui no pe faciat **¶** Ut
 sit in excelso indub eius a ciuitas
 regis sit potentissima et fortis
 sima Sic fecit nabuchod de quo
 se uitaui dan q; to **¶** Nonne hoc
 e babilon ciuitas magna qua
 edificauit in domu regni in ro
 bde fortitudinis mee et in gloria
 decore mei **¶** Cogitasti confusione
 domui tue qua q; to fuit maior
 exaltatio regni tanto fuit con
 fusib; eius depressio tpe
 nepotis sub balthasar **¶** Condis
 ti pphos multos ut de pph; babil

corp edificaco tuam civitatem contra
 aium tuam quia lapis de parete clamabit
 et a. nra est aperta dei condita ac
 si te accusarent lapides et ligna
 Ve qui edificat hic ponitur q. t. v. i.
 tu qd e homicidus cu dicit ve qui
 edificat civitatem in sanguibus a.
 effudit sanguinem multo pro tali
 edificaco. To subditur p. m. a. n. d. e.
 Nonquid non hoc sunt adus exatui
 q. dicit sic et que sunt alla subdi
 labrabit em q. l. a. multatudo babi
 lonis. In multo argui. s. ad ex t. r. g. v. e.
 ad civitatis incendit per modos et
 per sas futus et gentes in babilo
 me in civitatem se laboribmit quia
 incendit impedire non potuit q.
 replebitur ita modis et per se in
 tanta multitudine q. babilonis non
 poterit resistere. Ut cognoscat glo
 riam dm. a. p. t. e. e. u. s. g. l. o. s. a. m. p.
 ex p. i. e. n. c. i. a. s. u. e. c. o. n. d. i. t. e. q. u. e. q. u. i. d. e. z.
 p. r. a. e. e. i. q. u. a. s. i. a. q. u. e. a. p. e. r. i. e. n. t. e. s. m. a. d.
 a. s. i. m. i. d. u. m. m. a. i. d. q. d. s. i. c. c. o. n. d. i. t. a.
 d. e. i. v. e. n. i. e. t. s. u. p. e. r. r. e. g. n. u. m. b. a. b. i. l. o. n. i. s.
 q. n. o. a. p. p. e. b. i. t. v. l. t. r. a. s. i. c. u. t. n. e. s. i. m.
 d. u. s. m. a. i. d. **¶** Ve qui potu dat
 Hic ponitur q. t. v. i. u. q. u. o. d.
 fuit ignominia allata dignitati
 regie. dicit em hebrei q. m. n. a.
 l. u. c. h. o. r. a. d. o. s. t. e. n. t. a. t. o. z. s. u. e. a. u. t. o. r. i. e.
 fecit adduci in canuio polempm
 sedechiam in catheruam et fecit
 sibi dai potu valde laxatum et
 sic sedatus fuit in conspectu omni

Quod sciens sedechias se haberi in
 tanto ludibrio mortuus fuit prodo
 los et hoc e q. dicitur Ve qui amico
 suo dat potu fuit em sedechias
 amicus nabuchor qui fecit cu re
 gem d. i. t. o. r. e. g. n. u. m. i. n. t. e. s. f. e. l. s. u. u.
 a. m. i. n. s. t. e. n. s. q. l. a. x. a. t. u. u. m. v. l. t. r. a. m. o.
 d. u. q. d. i. c. i. t. f. e. l. q. d. e. f. f. e. c. t. u. q. u. i. a. d. u. e.
 sedechia ad mortis amaritudme
 et quia ex corde felico pressit de
 factu opt aspirat invidiam eius
 a. v. e. r. u. n. d. i. a. m. a. r. e. p. l. e. t. u. s. r. e. g. n. o. i. s. s.
 sedechias pro gloria que debet sibi
 fieri p. d. i. g. n. i. t. a. t. e. r. e. g. i. a. p. p. t. e. r. q.
 nabuchor considerans se male
 gesse fecit eum sepeliri honorifice
 q. d. e. x. x. i. i. i. **¶** Bibe tu quoq. a. b. i. b. e. s.
 confusione adus tibi p. r. a. t. a. t. a. e. t.
 conspice. a. c. o. n. s. p. i. c. i. s. u. e. r. s. u. s. i. n.
 a. m. e. c. i. a. **¶** Quidabit te calix a. p. e. a.
 adeo in fugenda et vomitus ig
 nore super gloriam tua. a. p. u. s. t.
 gloriam regni ignominia superve
 niet e. et subditur causa alius
 iniquitas libani a. templi p. e. r. t. e.
 destructi q. h. i. c. e. t. i. m. p. l. u. l. u. s. l. o. r. d.
 dicit libanus eo q. fuit factu.
 d. e. l. i. g. n. i. s. l. i. b. a. n. i. 30. r. e. g. a. e. t.
 v. a. s. t. a. s. a. i. a. l. u. m. a. a. b. l. a. t. o. s. a. n. s. i.
 f. o. r. u. **¶** Deturbet eos. s. d. e. s. t. r. u. c. t. o. e.
 templi et cultus dm. p. p. t. e. r. h. o. r.
 em caldei m. e. n. i. e. n. t. d. e. s. t. r. u. c. t. u. e. t. h. o. r.
 no solu meruit p. p. t. e. r. p. i. t. t. i. n. i. n.
 d. e. u. s. e. d. e. t. i. a. m. p. p. t. e. r. i. n. i. n. i. s. s. o. s. u. b. d. i. t.
 d. e. s. t. r. u. c. t. i. o. n. e. s. h. o. m. i. n. u. m. a. h. o. m. i. n. u. m.

per caldeos in fuisse et iniquitate
 tre et exortatam in regno uide
 ciuitatis suam a caldeis destruc
 te et omni habitaculo meo quia p
 caldeos fuit atrociter uoluntaria
 captiuati. **¶** Quid prodest hic
 ponitur sermo uicium propter quod regnum
 babilone fuit destructum sed quodolam
 uicium cui dicitur Quid prodest sculpti
 le qui dicit nihil quia sculptus alius
 fiet et non nihil hic minus aut
 virtutis aut facit simulacra multa
 inquit uocat aptus babilonie mil
 tiplez adlatu et hoc propheta propheta
 no loquitur hic de statua aurea inq
 nabuchoor faciebat scadoru dan
 si ut dicitur aliqui sed de idolis q
 ape colebat. **¶** Nunc ape dote potit
 si lapis sculptus qui dicit non et
 omnis spūs non ē in iustis eius
 a nullus spūs ē i quia omnis non e
 quipollet nullo. **¶** Dns aut in templo
 sancto suo a m celo ubi magis re
 fulget eius gloria sicut a facie eius
 annis tra diuitate eius nulli ay
 aduenendo amen. **Cap. m**
Domine audiui hic cont
 ponitur orō prophete cuius
 pmittitur talis titulus
 hebreos et ē de integritate textus
 sicut sunt totuli in ho psalmo
 pro ut abidem fuit dicitur Oratio
 abasit pignoris et dicitur hic
 aliqui q propheta hic pertrauit ex
 norantia murmurando dedimus

uidit quasi minus rectis dicitur
 pmo propterea egredietur iudicium per
 uersis no audita diua responsio
 fuit pertrauit cognouit et peius re
 missione orauit. Sed no uide m
 uisibile q propheta adeo alluatus et
 in spiratus agnouit diua iudicia
 fore recta saltem in generali licet
 modū et certitudinis forsitan agno
 uerant in particulari et p qd no
 ē uisibile q decis murmurant
 in persona qd sed assentes in se
 mox dedimus iudicij murmurant
 sicut abidem fuit dicitur Et hoc
 apparet eo q dicitur hic pignoris
 in plurali. Si em loqueret in
 qua persona conuentionis diceret
 in singulari pignoris sicut
 igitur accepit persona in finem
 murmurando ita hic orando ut
 pertrauit agnorantia eis remitteret
 adns. **¶** Dns audiui hic qnter pam
 orō in qua propheta se credit quia
 pmo demerit de pstructione babilonis
 modo capto abis. **¶** Namq
 in fluitibus. **¶** 3o prumpit in lau
 dem deuotiois. **¶** ego autem Sic
 supra dicitur ē propheta de pda bat
 potera caldeoy destrui propter
 eodō malicia et de eius finitudo
 audiuit diua rursione ad cao qd
 exclamat Dns audiui auditione
 tua a pena caldeoy futura q
 audire me fecisti et timui pre
 admiratoe rigoris tue iustie

Vel aliter timui a. De pena populi mei
do tuus iudicis murmurantem Dne
opus tuu a. punitione caldeoy que
fiet virtute tua magis qua humana
Quo medio annoy edificata illud a.
ponendo in effectum et astud mediu
annoy referunt aliqui ad bathazā
qui interfectus fuit in civili etate
et sic in medio annoy suoy vide
aut michi q. melius pō referri ad
annos destrucciois templi. Quoy de
struccioe usqz ad p̄mū annū tyri flux
erūt h̄j anni p̄d̄m̄ hebreos Et
inde usqz ad eius reparacione sexto
anno darys xlvi anni Noh̄ ij xl
et vii annis edificatu e templu
et tertiu e q. hoc dicebat de templo
per yorobabel reedificato Batha
sar id̄ in quo defecit caldeoy re
gny per duos annos fuit occisus
ante p̄mū annū tyri in quibus reg
navit darys medius Jan̄ v et
sic occisio bathasar fuit q̄ in me
dio dictoy annoz quia quadragi
ta sunt ex omnia parte et xlviii
ex alicū ad aratus fuit q̄m̄ in
de captivando. **M**isericordie re
cordaberis ap̄m̄ per tūc libera
do. **D**eus ab austro hic alludit
ap̄h̄a hystorie egyptoy decgypto
que e ad austru respectu iudee
et e sensus **D**eus ab austro
veniet a. sicut deus a parte
australi venit in p̄to q̄m̄
ad trān̄ re p̄missionis rediredo

scdm̄ illud deut̄ ij q. Loquit̄ dn̄s
ater tuu hitans tēcū quadragim
annis Sic veniet tūc medis et
persis ad liberandū q̄m̄ de capti
tate babilonica et sanctus a. deus
qui e sancty sanctorū Demonte
pharaon a. sicut deducit q̄m̄
per locū astu Nū x̄ ita deducit
q̄m̄ suū rediredo in iudea. **Q**
perit relos glōia eius a. p̄t̄as eiqz
glōia m̄ destruccioe babilonica laud
eius plena e trā quia de illa de
struccioe multe regiones gauisē
que fiunt a caldeis afflicte. **V**
ditū e t̄o p̄red̄m̄ splendor
eius a. fulgor annoz exortis
tyri et darys qui dicit splendor
dei eo q. erat executor dn̄e iustie
cornua in manibus eius a. artus
extenti et baliste quia persi et
medi erant optimi sagittarij. **A**
abstardita e fortitudo quia in
tota illi exortu concessa magis
fuit dn̄a virtute latente quam h̄ū
ante faciem eius abit. **M**ores q̄
hebreos h̄e pestilencia. **A**duentū
eū tyri et darys contra babilonia
pressit mortalitas debilitas vir
tutem caldeoy egrediat̄ dyabaly
an̄ pedes eius quia tales peris
sances frequent̄ fuit per democ̄
sicut dicit̄ decgyptis psalmo lxx
vii. **M** in m̄ones p̄ angelos ma
los. **S**tetit h̄ic incipit ver

sus alius in hebreo et re
 fert ad exilium tiri et darij qui
 stetit in obsidione babilome us
 qz ad eius captione no subditur
 Et mensus e ad tram quia tra
 babilome fuit diuisa pncipibus
 scdm sua pportione asperit ad
 uersalos confidens et dissoluit
 gentes babilome et cum adiuuante
 et contriti sunt montes sculi a
 maues pncipes babilome qui
 ante erant altiores in hoc seculo
 pcuruati sunt colles a huili
 ati et derecti pncipes minores
 abitibus eremitibus eius
 a processibus exantia tiri et
 darij abetno preuisus adeo p
 iniquitate supple destructionis
 templi a caldeis uerdictu e cap
 cedet **U**bi tontoua ethiopis
 stituta et similiter in adian
 unde q dicitur hic pelles in he
 br contine qst em pti sunt
 tu nabuthor mae structe te
 pli tu nepote eius balthasar sunt
 debellati **Q**uoniam hic can
 sequet ponitur modus captiois
 et dunt mires quappha pmo de
 nunciat captiois modum **Q**o appbat
 dunt iudicia a **Q**uidiu **Q**o ueriti
 tu ad ppointe abi fuis em **Q**a
 adhuc in duab quia pmo astenoy
 expmit **Q**o hystorie nosue allu
 a sol et luna Circa pnuu scd
 q perse et modi uidentes tui

tatem babilome in expugnabile
 ppter multas altitudines et forti
 tudine longe a ciuitate diuiserunt
 flumiu eufraten implens aluicos
 et sic per aluicam pncipalem diminu
 tu intravit ciuitate q no erat mu
 rus et hoc e q dicitur **Q**uoniam in
 flubus a eufrate qui dicitur flumia
 implendi tu ppter eius magnitudinem
 tu ppter diuisione dictam **Q**ratu
 es dicit **Q**uoniam babilome effectus
 tue uindite q dicitur sic **U**bi in mai
 a in eufrate qui nominat maec moe
 hebraico quo dicitur congregacio a
 quatu magnare maec dicit scdm
 illud genes pmo Congregaciones
 q aquas appellauit maia **Q**uoniam
 nario tua contra babilome q dicit
 sic **N**on em talis diuisio eufratis
 uidebat posse fieri sine speciali ad
 iutois dei **Q**ui ascendes sic est
 milibus edent et in hebreo super
 equos tuos a equos medoy et
 persay dando eis et equibus uir
 tute capiendi babilome et quadrige
 tue in quibus pugnant antiqua
 saluatio **C**aprio em babilome fuit
 saluatio pti uide p tiri liberante
 cu acaptiuitate **B**upnas sustu
 bis arca tui arabus medoy et
 persay qui dicit tui quia ad ex
 emione tue iustie exrenti **Q**uoniam
 meta tribulus quelocutus es ad
 seruandu iuramta q feristi abra
 ham ysaac et iacob de terra arubus
 possidenda quia pte redierunt

due tribus et aliqui de decem munda
 fluvios studeo et eufraen mo su
 pradito ata qd e repetico eiusdem
 ad maiore expressione Uiderunt
te in effecti potestatis tue et dolue
runt montes et superbi babiloni.
gurges aquaru transiit et impe
tus eufraen a suo aluce dicit mo
predito Dedit abyssus vocem sua
et fundus eufraen demdatus aquis
ata ostendit dei virtutem super ba
bilomos ac si clamaret sicut dicit
cao pceden lapis de pafete clamab
altitudo et ape deus qui no solu
dicitur altus sed etia altitudo mal
strato sicut dicit vna et iusticia
et ppter excellencia sue altitudinis
Sol et luna hic ppheta alludit
 histale ropie tu dicit sol et luna
 steterunt sicut steterunt aofue pug
 nante contra cananicos in signu
 dne virtutis sibi assistentis sic
 virtus dei assistet medis et persis
 pugnantibus contra caldeos Qdco
 subditur In luce sagittarum tuarum abur
et corp sagitte atq durgent ad inter
ficiendos caldeos et similiter corp
haste ppterq dicit tue quia atq
direrte me extitit hic iustie In
frenu exaltis tui et dany con
sultabis terram s. babilome et in fu
rore et in omidicta tua edstipe
facies gentes ad auxilium babiloniorum
Venietes egressus es et egressi

dicit tu medis et persis eos
 durgendo In salutem populi tui
 quia per alta uictoria tuis de
 dit populo licentia revertendi in
 iudeam Qd subdit In salutem
tuam xpo tuo et tiro De quo dicit
ysaie glo Heredit dñs tu xpo
meo ubi xpus nisi iniquitate fuit
figura xpi ihu et no hoc lra ad
xpm ihm e pncipaliter referenda
Ut sit sensus sicut fuisti tu ty
ro ad liberatione populi de babilos
sic eis tu aliu xpo ad liberacione
populi tui de inferno que e salus
figurata per salutem populi atro
datam Percussisti caput a bal
thasar regem demdasti sim
damtu et mani fete audisti ml
tiplex eius omni q amditate tue ef
fetu maledixisti scriptis eius
et dnacionibus eius capiti bella
toru a pncipe sue milicie et sub
ditur causa venientibus ut
turbo et tu impetu et furore
ad dispergenda me et ppheta meum
in nlm et iudea exultatio cap
indestructoe civitatis et templi
et captioe populi **I**nam fecisti
in manu hic ppha referunt ad
narrandus captioe babilome
modu sicut in cantionis adom
frequent repetit qui modus
fuit p diminutione eufraen q
dicitur hic mare sicut et sup

ai dicit **V**iam fecisti in mari &
 in eufrate equis tuis & equis me-
 dois et pectus qui dicit tui co-
 q' atediverti m'excucioe tue iustie
 Inluto aquarum m'ulcaro qui alucis
 eufentis non erat totalit' desiccaty
 et sic erat lura deveditu' abaq's
 multis que i' ante sunt **A**u-
 duu' hic cante' p'pha q'bat d'm
 iudiciu' decaptiuatoe p'li su ad
 purgatoe peccatoz dicens **Au-**
 duu' st' p'li in firmu' m'umura-
 tem contra tui iudiciu' de aus
 captiuatoe et conturbatus e' iet
 meus qui t'mm' ne suo m'urmur
 adiram p'notauit te **Auore** .f.
 m'urmur' cap' contremuerit
 labia mea q' loq' non poterit
 tm' cu' tremoe moue' Ingradia
 putredo q' d' captiuitas superius
 m'ducta qua aliq' putrefuit cor-
 pora e' p'ateter tolloranda **Ut**
 requiescam alabo' captiu'itatis
Quidie tribulatoe amipe babi-
 lanite desinutionis et ascendam
 decaldea in iudam per tyri li-
 cenaa ad p'lii armetu' m'm
 & armis paratu' Sic em' ascen-
 derunt filij isrl' de babilone p'p'
 p'ntid hostiu' m'ua **Vel** dicit
 p'liu' armetus & ad gradiendu'
 dispositus **Et** loquitur hic p'pha
 in p'li persona de babilone reditu'
 quia t'pe illius captiu'itatis o'pe
 erat m'udea s'd'm historiam
 danielis x'ias quauis em' non

sit autentica tamē p'babilis re-
 putat' **Ficus** Supra posuit p'pha
 modu' captioe babilone ex debel-
 latioe tuii' **Hic** cante' adem ondit
 ex defectu' cunctualiu' **Q**uod em' an
 adueno' tin' et dani' contrababiloma
 induit' t're p'ellitatem ataq' for-
 lura no' potuit p'fficienter m'umiri
Quod dicit **Ficus** em' no' florebit
 a'nta modicu' florebit q' faciet fr'
 tid modicu' q' p' nichilo reputatu'
 s'd'm q' dicit **Ad** p'p'icaz q' medi-
 cū e' q' nichil reputatu' s'd'm
 cōmune modū loquedi q' dicitur
 nichil e' in arboribus q' e' ubi mo-
 dicus fructus **Et** ita intelligit'
 q' subditur **De** vineis et oliuis
 et aruis **Et** **Ob**studerit de oculi
 p'ecus n' quia p'pter defectu' pas-
 tus animalia potuerit p'are s'ur-
 tificat' **E**go autem **Audi-**
 tababilome desinutione et p'li
 iude libatoe p'pheta exclamat
 dicens **Ego** autem iuduo gau-
 debo applaudens diuine iusticie
 et libatoe p'li iude et exultabo
 m'deo ihu' meo & saluta' meo li-
 berans p'lii meū de captiu'itate
 babilonica et s'd'm hoc ihu' est
 nome appellatū **Sed** quia sicut
 dicit' e' libatoe de captiu'itate ba-
 bilonica figura fuit libatoe pa-
 trū de h'mbo in ferm' tue fienda
 q' h'm' p'p'm et utramq' libatoe

Ardebat propheta futuram adeo Ihu
e hinc nome Ihu e Deus dñs forti-
tudo mea educendo me sua virtu-
te pmo de babilone p qca demfer-
no iudicatu e et sic e om̄ prophete
loquens in persona Ihu in babilo-
nom captiuati et in limbo de-
tenti **E**t ponet pedes meos qua-
si ceruorum quia redeuntibus de ba-
bilone dedit virtute et agilitate
gradioni et liberatis de limbo vir-
tutem egrediendi et ad celu ascen-
di **Q**uo subditur **E**t super extensa
mea deducet me victor Quia po-
pulus de babilone rediens ascendit
mudam que e tra montiosa potis-
sime quia venit in ierusalē et
ibi templu fundauit in monte mo-
na pmo esdre iij **E**t detenti in
inferno ascenderunt in celu ad vic-
tore xpo in psalmis canentem
Quia Ihu rediens rediens de
babilone deu laudabat in ma et
magis in fimo Ihu esdre tñs
Et sancti cum xpo ascenderes
cu dñs laudibus ascenderunt in
illis sine fine perseverantes
ps lxxx iij Beati qui habitant
in domo tua domine in secula seculi
laudent te **Q**uam nos
perducit **mf**

*Explicit postilla magistri nicolai de lyra
super abacuk*

Incipit Sophonie capitulum

Incipit Sophonie. Cap. i.

T

Verbum dñi propheta sopho-
nie quibus ptes diuiditur in
p̄hemiu et tractatu qui incipit
ibi congregans In p̄hemio no-
tatur sophonie status genus et
tempus Status cu dicit **Q**uedu
dñm quod factu ad sophonia per-
hoc om̄ ostendit ipm fuisse
propheta p̄da per pmo Non no-
luntate huana allata e aliquid
propheta sed sp̄s sancti in sp̄s
locuti sunt sancti dei homines et
iste status e quasi modus in
ter dea et conuē p̄m p̄ter q̄
p̄he dicit **Q**uod dy participa-
tione **Q**uod dicit saluator illud
ps ego dixi dy estis dices